

# DANIČA.

**Katolišk cerkven list.**

**Tečaj IX.**

**V Ljubljani 9. kozoperska 1856.**

**List 41.**

Spomin zahvale in spoštovanja  
prečastitimu Očetu

**JANEZU STÖGER-JU,**

po doveršenih svetih vajah za duhovne v Gorici o sv.  
Miheli 1856.

Preblaga duša, starček Ti častiti!

Kdo Tvojih véd zamore li mnogosti,  
Kdo se govora Tvojiga kreposti,  
Kdo sveti Tvoji vnemi načuditi!

Besede Tvoje moč upodobiti

Se sibi da, k' iz skale je terdosti  
Tók vode izbila, in skoz morja globosti  
Odperla pot otombi čudoviti.

In vender ž njo ne išes sebi slave,

Časti le Božje in bratov zveličave,  
Obih z jezika trudam in peresa.

Ta sveti plam nevpesno krog Te žene,

Priložnosti ne zamuditi obene:  
Dušic več pridobiti za nebesa.

Ves njegov nauk ob kratkim:

„Kaj trudiš se za prah, serce človeško?  
Potrudi mar za krono za nebeško!“

Hladnik.

**Prava pot v nebesa ni v temi skrita.**

Pogovori zastran nekterih skrivnih verskih zmot.

(Spisal P. Hieinger).

(Dalje.)

**4. Od svetiga pisma in od ustniga izročila.**

Duhoven. Katoliški kristjani verujemo vse, kar je Bog razodel in kar cerkev zapoveduje verovati, naj bo v svetim pismu zapisano ali ne. Za vse to, kar verujemo, se namreč opiramo na Božjo besedo, ktera je kdaj došla očakam in prerokam, in je bila zlasti oznanjena po Kristusu. Ta Božja beseda se vse čase živa hrani v vednim prepričanju sv. katol. cerkve, in se po njej zmirej neprikratena in nepopačena oznanjuje. Bila je pa zapisana en del po svetih možeh, ki so bili od svetiga Duha posebno razsvetljeni, po prerokih stare zaveze in po apostelnih Kristusovih, en del pa se ohrani v izročilu, ktero gre v sveti cerkvi od ust do ust, in je sicer že tudi zaznamovano v bukvah cerkvenih očetov in v sklepah cerkvenih zborov.

Vernik. Torej pravimo, da kar je Bog razodel vemo nekoliko iz svetiga pisma, nekoliko pa iz besedniga izročila svete katoliške cerkve.

Duhoven. To sta dva studenca, iz katerih se vedno zajema in tudi mora zajemati ves nauk svete vere. Zastran svetih bukev stare zaveze Jezus sam opominja Jude: „Preiskujte pisma, one pričujejo od mene“. Bukve nove zaveze

so aposteljni in učenci Jezusovi sami priporočevali vernikom, kakor sv. Janez: „To je pisano, de verujte, de Jezus je Kristus Sin Božji“. In sploh terdi apostelj: „Vse pismo, ki je od Boga vdihnjeno, je koristno za poučenje, svarjenje, opominjevanje in razlaganje pravice“. (Jan. 5, 39: 20, 31: 2. Tim. 3, 16.). Razun sv. pisma pa so aposteljni ravno tako zaterdovali tudi besedno izročilo: „Stojte in deržite izročila, kterih ste se učili ali po govoru ali po listu našim“. „Hvalim vas, bratje, de kakor sim vam izročil, deržite moje zapovedi“. (2. Tes. 2, 14: 1. Kor. 9, 2.). Mnogotere resnice svete vere tudi niso v svetim pismu na tanko razložene, in torej so se cerkveni očetje vedno ozirali na izročila, ki so bile cerkvi zapuščene le po besedi apostelnov; v vsih zbiorih, kteri so bili kterikrat sklicani zastran verskih reči, se je glasilo iz ust pravovernih učnikov: „Tako nam je bilo izročeno; tako so aposteljni govorili, tako je bilo vodilo dano od Očetov do Očetov svete cerkve“. Tako je bilo v prvem vesoljnem zboru, namreč v Nicejskim, tako tudi v poslednjim, namreč v Tridentinskem zboru.

Vernik. Sej bi še ne mogli vediti, ktere bukve de so sveto pismo, in ktere ne, ko bi to ne bilo ohranjeno in spričano po besednim izročilu

Duhoven. Prav ste opomnili. Glejte pa, vender sta Luter in Calvin ustno izročilo sploh zaverzla, in sta terdila, de je samo to verovati, kar je zapisano v svetim pismu; sicer sta po tem še nekterim bukvam stare zaveze dala slovo, in malo je bilo vmes, de ne tudi nekterim bukvam nove zaveze. Za njima so potegnile tudi tiste krivoverske stranke, ktere so se pozneje ločile od protestantske cerkve. Nekdanji krivoverci ustniga izročila nikdar niso popolnoma odvergli, saj ktero izmišljeno izročilo so postavili na mesto, ali pa so si izduhtali novo razodenje. Vsim zmotam nasprot pa je katoliška cerkev v Tridentinskem zboru določila, de studenca vsiga verskiga nauka sta dva, sveto pismo in ustno izročilo. (Sej. 4.)

Vernik. Kaj pa ti sedanji skrivni krivoverci mislijo od svetiga pisma in ustniga izročila?

Duhoven. Kakor si že lahko sami mislite, vlečejo jo za Lutram in Calvinam, ter pravijo, de je samo sveto pismo studenec verske resnice; očitno je, de s tem sami dajejo na znanje, čigaviga duha de so, de namreč praviga ne, temuč zapeljiviga duha.

Vernik. Pač me Bog vari, de bi jez odstopil kterikrat od nauka svete katoliške cerkve! Kar koli ta Kristusova nevesta uči, to hočem terdno verovati, naj bo zapisano v svetim pismu, ali ne.

Duhoven. Res le po taki veri zamoremo doseči zveličanje. Vender zastran svetiga pisma je še eno pomniti; svetiga pisma ne sme vsak razlagati po svoje, ampak deržati se mora v tem razlaganju svete cerkve. Beseda svetiga pisma je na več krajih temna, ali saj ni dosti jasna v takih rečeh, ki vero zadevajo, že od listov sv. Pavla je govoril sv. Peter, pervak apostelnov, de „so nekatere reči

v njih težko razumeti; ktere neučeni in nestanovitni ljudje na napačno obračajo, in pristavil je, de ravno tako delajo „z drugim svetim pismam v svoje lastno pogubljenje“ (2. Petr. 3. 16.). Človek skrivnostnih Božjih reči ne more spregledovati le po svojim umu; zato je že kralj David Gospoda prosil: „Daj mi razum, in bom preiskoval tvojo postavo“ (Psalm 118. 34.). Ako tolíki prerok spozná temo svoje nevednosti, moramo govoriti, s sv. Hieronimam, s kakšno nočjo smo pač obdani mi majhni? Gotovo je tukaj treba učenika in razlagavca, in to je sveta cerkev, to so višji cerkveni pastirji s poglavarjem cele cerkve vred, ko pravi nasledniki apostelnov. Zastran njih je Kristus zapovedal: „Kdor vas posluša, mene posluša;“ njim je obljubil: „Kadar pride učenik, on vas bo učil vso resnico“ (Luk. 10. 16. Jan. 16. 15.).

Vernik. Slišal sim, de uni skrivni krivoverci v svojih ponočnih shodih berejo sveto pismo, in si ga sami med seboj razlagajo, kaže se, de ne prašajo za razlaganje katoliške cerkve.

Duhoven. Je to navada vsakterih krivovercov, de le sami svojiga duha poslušajo, ob enim pa se znašajo s tem, de imajo Duha od zgorej, luč z nebes. Tako sta tudi Luter in Kalvin vsim od kraja velevala brati svete pisma, ter obetala, de bo k temu vsakterimu brez razločka dano razsvetljenje z višave; ravno take misli so ti skrivni zmotenci med nami. Res je Gospod vsim ljudem luč pripravil in obljubil, vender le v zvezi s svojo sveto cerkvijo; apostelnam je rekel: „Vi ste luč sveta“ (Mat. 5. 14.). Kam pa de se zajde v razlaganju svetiga pisma brez ozira na glas svete cerkve, to se očitno kaže med protestanti, ki so si tako nasprotni v razlaganju svetih bukev; zakaj skoraj bi se moglo véasih reči: „Kolikor glav, toliko razlag“, in to sicer ne v katic malih nekoliko tehtnih rečeh, temuč v nar imenitnejših resnicah svete vere. Zatorej je Tridentinski zbor dolocil, de nihče ne sme razlagati svetiga pisma v pomenu, ki je nasprot razlaganju katoliške cerkve. (Sej. 4.).

## **Kerst v Ljubljanski nunski cerkvi in ubogi zamurski otročiči.**

Katoliškiga sereca nobena reč bolj ne razveseli, kakor kadar njegova preljuba mati, sveta cerkev, kako znago obhaja. Nekaj enaciga je bilo tudi pretečeno nedeljo v ljubljanskim uršulinskim samostanu. Roženkranc je bil treh klosterskih zamurk, odkar so tukaj, nar ljubši molitev, in ravno roženkransko nedeljo si je Mati milosti Božje izvolila, de je te uboge — zdaj pa tolikanj srečne otroke v cerkev svojiga Sina pripeljala, kteri jih je k večninu življenju prerodil, z vso obilnostjo svoje gnade obogatil in z belim oblačilam nedolžnosti ozaljšal. Kerstili so jih precastitljivi prost, gosp. dr. Simon Ladinig, vpríčo več korarjev, duhovnov in obilniga ljudstva v nunski cerkvi. Kerstne opravila, zlasti se pri odraslih, so že same na sebi silo lepe, veselo in častitljive; vse to pa je še bolj povzdignila slovesnost in rezna postavnost visokiga gospoda kerstnika, in pa prelepo in pobožno obnašanje kersenk. Začetek je bil v nunskim koru, kamor so prišle kersenke kakor se neverke v zalostnim temnim oblačilu in so svojiga odresenja čakale. Gosp. kerstnik s svojim spremstvom poklicerjo pred altarjem Boga na pomoč (Deus in adiutorium itd.) k temu tako tehtnemu opravilu, odmolijo tri psalme s predglasam: „Jzlil bom nad vas čiste vode, in očišeni bote vsih svojih madežev, govori Gospod“, opravijo 3 kratke molitvice k presveti Trojici, de naj bi bile le-té že v kersanstvu podučene izvoljene z vodo sv. kersta prerocene in med ude sv. cerkve sprejete, potem se v kor h kersenkam podajo, ki so jih pred obličjem precastite gospe matere in vsih castitih nun s svojimi botrami pričakovale. Mislim, de ni bilo skoraj suhiga ocesa med pričujočimi, ko so gosp. kerstnik začeli s prijazno resnobo kersenke zaporedama vpraševati:

„Kako ti je ime? Kaj želiš od cerkve Božje? Kaj ti dá vera?“ De ako hoče vsaktera večno življenje doseči, mora Božje zapovedi spolnovati, Boga iz vsiga serca — nad vse, bližnjiga kakor sebe ljubiti; v Boga Očeta, Sina in sv. Duha prav verovati itd.; ko so jih vprašali če se res odpovedó hudiču, njegovim delam, njegovimu gerdimu napuhu? Če verujejo v Boga Očeta, Sina in sv. Duha? v sv. katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpusanje grehov, vstajenje mrtvih, večno življenje? Kersenke pa so na vse to serčno in jasno odgovarjale, de se hočejo klicati s kersanskimi imeni; de želé sveto vero, ki jim bo večno življenje dala; de nočejo ne hudiča, ne njegovih del, ne njegoviga napuha; de vse zares in terdno verujejo, kar so jih vprašali. Kerstnik na to trikrat kersenkam v obličje dihanje, zarotivši sovražnika, de naj gre iz njih in naj s. Duhu prostor dá, kakor je bil Kristus nekđaj svoje učence navdihniti; in potem še enkrat v podobo križa, de naj dobri duh vanje pride. Dajo jim znamenje križa na čelo in na serce, de naj sprejmejo vero ter tako živé, de bodo zamogle tempelj Božji biti, de naj zaveržejo malike itd. Zaznamnjajo jim po drugi molitvi spet čelo s sv. križem, de naj sprejmejo križ Gospodov, úseša de naj gledajo lepoto Božjo, nosnice, de naj čutijo prijetni duh Kristusove sladkosti, usta, de naj govore besede, kakoršne so za večno življenje, persi, de naj v Boga verujejo, medramje, de naj sprejmejo jarem službe Kristusove, itd.

Po več molitvah so sprejele soli v usta, v znamenje, de zdaj ko bodo očišene, naj bodo modre, naj se varujejo smerdljiviga meseniga poželenja, de ne bodo zaveržene, kakor une neumne device v evangeliu. Po večkratni molitvi očenasa, obilnim rotenji, izganjanji in odganjanji sovražnika naše duše, ter po več molitvah, de naj bi trojnoedini Bog prišel vanje prebivat — jim podajo gospod kerstnik štolo kušnit, ter reko vsakteri: „Pojdi v s. cerkev Božjo, de dosežeš nebeški blagoslov od Gospoda Jezusa Kristusa, in se z njim in njegovimi svetniki večniga življenja vdeležiš“. Na to so bile srečne deklice peljane v cerkev s procesijo, ktera je šla iz kora po hodišu ali mostovžu ven skoz samostanske vrata pred cerkev, in potem skoz vélike vrata v cerkev pred véliki altar. Naprej je šla versta belooblečenih dekele, in ene zmed njih so nesle kerstne sveče, ene lepe venčike, ene pa bele oblačila, pripravljene za kersenke. Za njimi so šli tudi trije ljubljanski zamurčki, potem duhovstvo z gospodom kerstnikom, ki so zamurke seboj peljali, in z botrami. V cerkvi so kersenke pred altar poklekile Boga na tihem svetiga kersta prosit, potem so z g. kerstnikom na glas molile apostolsko vero in gospodovo molitev. De bi te izvoljene stvari Božje posihmal ne imele nič s hudobo in njegovimi ostudnostmi opraviiti, kerstnik zopet zažuguje satanu v imenu trojnoediniga Boga, de naj odstopi od teh služabnic Božjih, ko se je ponizal naš Gospod Jezus Kristus, jih v svojo sveto gnado in blagoslov ter k studencu svet. kersta poklicati. Jezus je bil slepiga in gluhiga ozdravil se s slinami svojih ust dotaknivši njegovih ušes in jezika; to posnemajo tudi njegovi namestniki s kersenci, de naj bi na duši ves gluhi in slepi človek spredlišal in spregledal. Po tacih svetih opravilih je od kersenca že tako rekoč vsa nesnaga odpravljena, zlasti v njegovi volji, vse je pripravljeno za kerst ali prerodenje. De je bilo to pri zamurkah tudi resnica, se je nad njimi vidilo. Se vnovič se odpovedó satanu in njegovim delam in napuhu; de bi bile pa v vsim tem res za vse svoje žive dni uterjene, in ako je še kaj sovražne oblasti v njih, de bi se popolnoma pregnala in zaterla, jih gosp. kerstnik pomažejo vsoktero s sv. kerstnim oljem na persih in v medramji, rekoč: „Pomazilim te z oljem zvelicanja v Kristusu Jezusu Gospodu našim za večno življenje. Amen“. Po poslednjim protenji zoper hudobniga duha so bili vsi nasprotljivi odvernjeni, in kersenke za prerodenje vse pripravljene; torej se opusti žalost, in veselje nastopi; duhoven žalostno visnjevo oblačilo odloži in



veselo belo sprejme. Vender pa morajo keršénke pred sv. kerstam svojo vero še enkrat očitno pred vsími ljudmi na glas spoznati; torej so bile še enkrat vprašane: če verujejo v Boga Očeta — Sina — sv. Duha, — sv. keršansko kat. cerkev itd.? in na vse to še: „Kaj želiš?“ „Kerst“... „Hočeš keršena biti?“ „Hočem“... Po teh besedah so stopali trije jagenjčki zaporedoma gori k altarju, so vклонili grešno glavico, voda prerorenja je na njo tekla, zaglasile so se besede: „Kerstim te v imenu Očeta, Sina in sv. Duha“, in serčice se je obelilo kakor sneg. V znamenje nad nje izlite gnade sv. Duha, kateru naj se z glave v vse telo razlije in nikoli ne usuši, in v znamenje dopadajenja Božjiga nad njimi, jim je bilo teme na glavi pomazano s sv. krizmo, katero ime je vzeto od Kristusa. Torej se človek po sv. kerstu kristjan imenuje. Kristus pomeni pomazani, krizma maziljenje, kristjan pa nasledovalec Kristusov; s krizmo je on v kristjana pomaziljen ali prav za prav očitno za to naznanjen, v kar je on s kerstam ravno kar bil posvečen. Dopadajenje Božje in svoje veselje nad keršenim človekom pa sv. cerkev še z očitnišimi znamenji razodene. Tri deklice, belo oblečene, so imele že pripravljeno trojno belo oblačilo, tri so deržale lepe sveče s podobami trojnih keršenk na njih, tri pa lepe venčike na pladnjih. Z vsim tem so bile nove stvari Božje zaporedoma ozaljšane, in tako so stale kakor novostvarjeni angelei pred altarjem. „Sprejmi belo oblačilo, in prinesi ga neomadežaniga pred sodnji stol našiga Gospoda Jezusa Kristusa, de boš dosegla večno življenje!“ Te besede so jih opomnile, kaj de to snežnobelo oblačilce pomeni, kako lepe in nedolžne de so zdaj, pa kako močno de morajo nedolžnosti varovati vse svoje žive dni, de jih bo mogel Jezus pred sodbo za tiste spoznati, ki jih je bil tako deleč ven iz vročih dežel izmed nesrečnih Kamovcev poklical, in pa ravno v Ljubljano k studencu sv. kersta. „Prejmi gorečo svečo, in ohrani sveti kerst brez graje: spolnuj Božje zapovedi, kadar Gospod pride k ženitovanju, de mu moreš naproti iti z vsími svitniki v nebeškem preddvoru, in de večno življenje dosežeš ter živiš vse vse večne čase. Amen“. S temi besedami so jim bile goreče sveče v roke dane, in so jih opomnile, kako de morajo vsako uro z gorečo svetilnico svete vere na Jezusa čakati. Sveča je sv. vera, luc na nji so čednosti in dobre dela, ktere vero pozivljajo. Hudo hudo bi bilo za nje, ko bi Ženin prišel in sveče bi ne bile prižgane! — Prečastitljivi gospod prost so na to v lepim govoru opomnili keršene otročice, kako težko de jim je moglo biti, ko so jih neusmiljene roke od njih očeta, matere, bratov itd. odločile, kolikokrat so se morebiti grenko zjokale, ko so se na to spomnile; kako lepo pa de je dobrotljivi Bog to obernil in jim je namesto zgubljene telesne matere veliko boljši duhovno mater — sveto cerkev, pravo vero — dal. De morajo pa tudi zapovedi te predobrotne matere spolnovati, kakor so ravnokar obljubile, de jih bo potem v prihodnjim življenji še bolj srečne storila, itd. Pričuje pa so opomnili, naj bi molili za te otroke, de bi se v nedolžnosti ohranili, pa tudi za uboge zamurce sploh, de bi jih Bog poklical k luci sv. vere. Priporočili so slehernimu, naj bi tudi za svojo stran pomislil, kako je kerstno gnado varoval, kako hudo de bi mu moglo pri sercu biti, ako ni spolnoval, kar je pri sv. kerstu obljubil itd. — Berz potem so pristopili Milostljivi knez in škof in so keršénke birmali, z njimi pa tudi naša nova zamurca, Stanislava in Jožka. Botre so bile dekletam pri sv. kerstu gospé, gr. Ana Korinskytova, žl. Još-eva in gr. Stubenberg-ova, pri sv. birmi pa žl. poglavarjeve in Još-eve hčere, fantam pa prečastitljivi korar in semeniški vodja, gosp. Janez Novak, in prečastitni nunski gosp. Oče, Mihael Potočnik. Krono temu presvetimu opravilu je postavilo sveto obhajilo trojnih zamurk in dveh starejih zamurcev iz rok Milostljiviga kneza in škofa med njih lastno sv. mašo. Bog daj, de bi bilo to sveto obhajanje, kakoršniga šeni bilo v Ljubljani, zamurskim otrokam

in njih rojakam, pa tudi vsim nam, ki smo vidili ali ne vidili, v zveličanje! (K. sl.)

## Is Amerike.

List gosp. Lavtižar-ja, misijonarja v Ameriki, do gosp. Janeza Vovk-a.

V Krivim Drevesu 25. maj. serp. 1856.

Ljubi Janez, predragi moj prijatelj!

Kmaló bo leto, kar sim tvoje predrago pismo prejel, kteriga si mesca vel. travna pretečeniga leta pisal. Ker sim več pisem na Kranjsko pisal pretečeno jesen in eniga spet pretečeno spomlad, me je bilo sram tudi tebi prehitro pisati. Zdaj pa vender nočem več odlašati. Na Kranjskim je kaj imenitna novica za nektère, kadar je kaki duhoven prestavljen, za te pa mislim ne bo zlo mikavno zvediti, de sim — prestavljen, pa ne deleč, le v bližnjo faro, samo 8 ur deleč. Pretečeno jesen je prišel neki duhoven, Janez Weikamp po imenu, iz mesta Chicago (Šikago) v krivo drevo (zdaj sploh imenovano po angleško: Little Traverse) ter je sabo pripeljal nektère mladenče in device (vsi so udje 3. reda sv. Franciška, pod pokorsino in vodstvom imenovana duhovna). Leta družba je mislila v neki Indijanski vasi blizo kriviga drevesa, kjer se nobene cerkvice ni, se vseliti, dva samostana in cerkvico postaviti in za ondašnje Indijane skerbeti, ki tolikanj bolj potrebujejo duhovne pomoči, ker je že 4 leta protestanski učitelj tam in dve leti tudi pridigar pogosto tje zahaja. Tode zdaj se je nemalo drugači izšlo. Indijani pri sv. Krizu, moji farmani, so želeli to družbo v svoji vasi imeti. Nekteri možje so bili pripravljeni, toliko zemljiša zastonj ti družbi dati, kolikor ga ima že v uni vasi od škofa kupljeniga. Jest sim tudi prizadevanje teh mož podpiral, ne sicer na ravnost, pa vender s tem, de sim hvalil njih dobri namen in jim povedal, de po moji misli bo velika sreca za vas in za ves misijon, če bo leta družba med njimi. G. Weikamp je tudi po dolgim premišljevanju sklenil, ponudbo Indijanov pri sv. Krizu sprejeti, če škof poveljijo. Tode zemljiša ni vzel brez plačila, ker ni hotel nobene zaveze storiti z Indijani, kar so hotli, ampak zemljiše je plačal, in bo s svojo družbo delal za Indijane, kolikor bo mogoče; pa nobeden ne bo mogel popraviti godernjati, de ne stori tega, kar je obljubil, ko je zemljiše prevzel. Škof so v to privolili, in g. Weikamp se je tje preselil, in jest sim v krivo drevo prestavljen, ker je g. Steinhäuser, poprešnji duhovni pastir, v Detroit se podal, ker ga ni veselilo med Indijani biti. Vender je g. Weikamp tukaj pustil mladiga duhovniga, kteriga so škof pretečeno zimo posvetili, družiga klerikarja s 4. žegnji, ki v Šoli uci, kuharico in učenico, in še dve drugi devici, in sam večkrat doli pride. Tudi jest od svojih poprešnjih farmanov nisim popolnoma ločen, jih bom mogel nekaj časa obiskovati, de bodo spoved opravljali, ker se nobeden teh dveh duhovnov ne zna jezika. V krivim drevesu, kakor ti je znano, je bil začetek misijonov med Indijani nase škofije, ktere je Cincinnatiški škof, ranjki Edvard Fenwick ustanovil. Tukej so visokočastiti škof Friderik Baraga svoje apostolsko delo med Indijani začeli, so bili dobili sicer ze precej keršenih Indijanov, pa še več nekersenih, so jih v celi okolici več sto kerstili in se po 3 letnim trudu drugam podali, ter tukajsnji misijon drugimu prepustili, redemtoristu Simonu Sänderl-u. Potem so g. Pirc več kot 10 let tukaj stanovali in tudi sedanjo cerkev napravili. Cerkev je lepši in veči kakor pri sv. Krizu, je s potrebno pripravo precej prevedena, tako kakor bolj revne farne cerkve na Kranjskim, tudi čeden turn je z majhuim zvonikom in majhne orglice. G. Weikamp je pripeljal dvoje večji orgle, ene za to cerkev, ene za sv. Kriz, dve dekleti iz njegove družbe znate orglati, tudi neki Indijan v ti vasi se je ze nekaj naučil. K temu misijonu ste pridružene dve druge vasi, precej deleč od tukaj, v eni je precej čedna cerkvica, v drugi pa ni nobene, to je tam, kjer se je g. Weikamp sperviga

misli ustanoviti. V tem misijonu mislim, je nekaj manjši število duš, kakor v poprejšnjim. Sicer pa ne morem reči, ali je moje delo lažje ali težje, mislim, da ne bo veliko razločka; vendar toliko smem reči, da med prebivalci v farni vasi pri sv. Križu je več kršćanske vneme kakor tukaj, in tam so še zgolj Indijani, vsi katoliki, tukaj je pa že nekaj Amerikancev protestantov. Pravijo, da bodo tudi cerkev napravili, zemljiše so že kupili. Indijanov sim se že precej privadil, mi ni težji z njimi svojo duhovsko službo opravljati in druge potrebne reči se pogovoriti, kakor mi je bilo na Kranjskim; malokdaj mi je treba reči: *nassab ikiton, kawí sa weweni ki gi-nissitotossino*, to je: še enkrat povej, te nisim prav razumel. Govorim lahko, pa še ne popolnoma. Ljubim jih bolj kakor mislijo in kakor zamorem kazati, posebno me veseli, kadar premislim, kaj so bili pred 30 leti in kaj so zdaj. — Škof so mi zdaj podarili kelih, kteriga so predlanskim na Dunaju od svitliga cesarja prejeli, ta mi je posebno drag, ker se pogosto z veseljem spomnim junaškega cesarja, ki tako krepko podpira katoliško cerkev. Bog ga ohrani veliko let. V cerkvi je še neki spominek, kteri vesele in zlahčne čutila v meni obuduje, namreč ravno tista altarna podoba, ktera je bila v Ljubljani v nekdanji šolski kapeli „Jezus 12 let stari, med učenci“, če se je še ves spomniti. Ta je velika podoba nad altajem, od tod škof imenujejo leta misijon „*Missio Ss. Adolescentiae Jesu*“ (misijon pri sv. Jezusovi mladosti), kakor so ga že g. Pirc včasimenovali. O kolikokrat se ozrem nanjo in hitrejši kot blisk sim v svojih mislih v Ljubljani. „*Recogitabo tibi (Domine) omnes annos meos in amaritudine animae meae*.“ Pač bolj kot David moram zdihovati: „*Delicta juventutis meae ne memineris, Domine*!“ Večna hvala bodi neskončno usmiljenimu Bogu, da mi je gnado dal, da zamorem od njega prejeti talent, kteriga sim bil tako zanikerno zanemaril in zakopal. (To govori misijonar iz ponižnosti: jest, njegov součeneec skoz 7 let, nisim nikoli nič hudiga od njega slišal. Vr.) zdaj v njegovo čast obrniti, ker sim se hitro ptujiga jezika naučil, in včasim se nemalo pokoriti za brezštevne grehe. (D. sl.)

## Pogled nazaj na Laško.

(Dalje.)

Iz Folinja 21. rožnika odrivniši smo zvečer dosegli mestice Spoleto, kjer so nas bili zlasti švajcarski vojaki veseli in so nas imeli za svoje rojake, ko smo se z njimi v jeziku razumeli, desiravno smo si bili zastran domovine veči del dalje narazen, kakor oni z Lahi. Kako dobra reč je pač, se med seboj razumeti! Razločna beseda je skorej nar večkrat izvir mednarodniga sovrastva, torej je tudi znanje jezikov velika dobrota, ker človek rad tistiga za svojiga spozná, kteri jo zna po njegovim zakrožití. Napuhnjeni Babilonci so s svojiga ošabniga stolpa z zblodo jezikov na vse strani veliko sovrastva zasejali. Pa tudi druge škode veliko iz zblode jezikov izbaja. Eden vojakov me je prosil, da naj mu napis za pismo naredim, ker denar je pošiljal domú, že večkrat pisal, pa nič odgovora revež ne dóbi, in že čez leto je v dvomu, če je žena denar prejela, ali ne? Znano je namreč, da le malo Lahov nemški jezik zná, in kako lahko se potem zgodi, da pisma prav ne pridejo. Stolna cerkev je na prijetnim hribu, kjer smo ravno k žegnú dospeli, ki so ga mlad in prijazen škof imeli. V tem mestu so tudi papež Pij IX. škof bili. — Na vse zgo-dej 22. rož. smo se odpravili proti mestu Terni. Maše sim tukaj v cerkvi sv. Lucije, v kolegii, kjer so bili nekdanj jezuiti in je še zdaj sobivališče s kakimi 200 učenci. Vse sole z bogoslovstvom vred imajo. Tukaj mi je bila zlasti všeč posebna prijaznost in gostoljubnost ondotnih gospodov in učencev. Vidi se še vselej jezuitarska bistrost in omika pri učencih in učencih. Neki korar je opráševal zastran

škofovskega zbora na Dunaji in družih zadev, iz česar se je vidilo, da se peča tudi za to, kar se zunaj njegove dežele godí. Tudi po sv. maši so nama s šleskim g. dekanam Tiedl-nam lepo postregli. Dobro se človeku zdi, ko na tujim dobre serca najde, torej tudi kršćanski nauk priporoča „popotnike sprejemati“. Ako bi kdo ondot hodil, bi mu pripročili, cerkve in sobivališča sv. Lucije ne zgrešiti. Blizo Terni-a je silo lep in imeniten trojnatin slap ali vodopad, do 1000 čevljev visok, ki smo ga bili šli gledat. Ljudje vedó vsako reč v svoj prid obračati, tako tudi ondotni ubožni prebivalci, kteri so vedno z osli pripravljene, ter jih popotnikom ponujajo za ježo k slapu; pa tudi nam je bilo z njimi vstreženo, nekaj zavolj vročine, nekaj zavolj sicer ne nar lepši poti skoz skalovje in germovje k slapu. Take natorske veličastva, kakor je ta slap, kteriga venča še lepa mavrica v znožji, se dajo le občudovati in ne toliko popisovati; človeško serce se vzdiguje pri njih pogledu in Boga hvali, ako ni brez vere. Malo pa pomagajo sklici: „O du schöne Mutter Natur! O Pracht!“ itd., ako niso v zavezi s Stvarnikam tih prečudnih lepotij. Kaki 2 uri od Terni-a na griču je Narni, rojstni kraj cesarja Narva, imenitno zavolj obilnih rimskih starin, kakor sploh ondotni bližnji kraji. Po tem kraji in bližnjim Otrikoli je nekaj materi cerkvi nepokornih ljudi, kteri nedeljo preslabo posvečujejo; vidili smo v svojo veliko žalost, da so v nedeljo sem ter tje hlapčevske dela delali; tudi drugi popotniki se čez nje pritožijo. Serce se nam je pa razveselilo, ko smo čez nekaj časa pervikrat ugledali reko Tiberó, ktera se z zgornjiga Laški-ga po sredi dežele doli prijazno vije, skoz Rim teče in se nekaj ur za Rimam pri Ostii v srednje morje izliva. Prišli smo tisti dan do terzica „*Borghetto*“, kjer smo čez noč ostali. (D. sl.)

## Ogled po Slovenskim.

Iz Gorice, 3 kozop. X. Danes smo slovesno sklenili duhovne vaje za mašnike, ki sta jih v nemškem jeziku vodila dva čast. 00. iz družbe Jezusove, O. Jan. Nep. Stöger in pa O. Stanislav Mayer, Terolec. Vdeležili so se 104 duhovni, med temi 4 vnajni, namreč, dva ljubljanska in 2 terzaska. Njih Prevzvišenost, naš Milostljivi viši pastir so se vsim težavam enacih vaj podvergli in so mogočno Stögerjevo in milo Mayerjevo besedo s svojim zgledam poterjevali.

Ravno tako tudi zl. in prečastiti g. prošt. Kaj lepo je bilo viditi duhovno družino, zbrano krog svojiga očeta. Pač bratovstvo in enakost, ki vlada te dni med maziljenci Gospodovimi, bodi si že sivoglavimi ali še gladkoličnimi, presune serce premišljevalca, in kar ga že posebno gine, je to, da ti cerkveni pooblastenci se znebiijo prostovoljno vsih oblast, vradov in časti, in položijo na stran svoje duhovno orožje, preden se začne imenitno delo obnavljanja in preden stopijo v dušno kopel. Kako veličasten pogled, viditi, kako se mašnik pred svojim morde mlajšim, morde manj vrednim, manj slavnim sobratom poniža in v njem sveti značaj, in tisto nebeško oblast spoznava in časti, ktere vrednost in visokost v samim sebi težeje spozna, kjer si je svest svojih slabost. Take misli so me obhajale pri skupni spovedi.

Pri zajterku so milostljivi knez nadškof nekaj o semenišu za otroke spregovorili, ktera zadeva je bila pred 2 letama pri enaki priložnosti sprožena, in so naznanili, da bojo v kratkim pastirski list razposlali, in za pripomočke v vstanovljenje te silno potrebne naprave prosili.

## Mili darovi.

J. L. iz Reifenterga 2 gold. — J. P. vdova 30 kr. — G. J. Znanec 5 gld. —

Za afrikanski misijon.

Iz Sostriga 3 kupone po 30 kr. t. j. 1 gold. 30 kr.